

Alfa a Omega

Zpravodaj Farního sboru
Českokobratrské církve evangelické
v Praze 5-Smíchově

Jan 15, 1-2.5-6

“Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnějšího ovoce. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce, neboť beze mne nemůžete činit nic. Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne, pak ji seberou, hodí do ohně a spálí.”

Plný koš úrody a oheň. Jeden dvojobraz - diptich, který patří k podzimu. Pozůstatky léta jsou v něm radikálně rozdělené. Obě vyjádření jsou symbolem života, ale každý z nich života radikálně jiného. Ovoce prošlo dlouhou cestou dozrávání, bylo závislé na půdě, kořenech a kmenu. Je plné slunka a proměněných živin. Oheň spálí výhonky, které nepřinesly ovoce. Oheň je obrazem chvíle, kdy se pevné větve rozpadnou v popel. Zůstane jen krátké světlo a teplo.

Ježíš tento obraz evidentně používá (J 15,1-17) a naráží v něm na “svátky stánků”¹, ze kterých křesťanství zachovalo torzo v neděli “díkůčinění za úrodu”. (Letos případně na neděli 5.října.) V těchto svátcích se pojí dva protikladné životní postoje. Na jedné straně je víra jako sváteční ozdoba. Veselost plamenů ohně, živelná žádostivost a vzplanutí vášní. Na straně druhé dlouhý život, který je zakořeněn a žít z lásky, z Boží radosti. Obojí tady má svoje místo.

Veselost z nahromaděných věcí a společnost lidí, samy o sobě nevedou k štěstí, ale dá se u nich na chvíli zahřát, stojí v těsné blízkosti radosti, která je daleko hlubší. Cesta proměny směrem k ovoci je dlouhodobé dílo. Dílo spojené se zodpovědností vůči tomu, pro koho je konané. Nejde tedy o činy momentálních pohnutí

srdce či mysli, které nemají souvislost s tím, co bylo předtím, a s tím, co bude potom. Ovoce je totiž cestou věrnosti a vytrvání. Oheň je nestálost. Život ducha je možný jenom ve věrnosti. Jenom ve věrnosti mohou přežít Izraelští (a také i my) na poušti. Věrnost znamená kráčet krok za krokem k jednomu cíli.

Maroš Kláčko

¹ Svátek stánků, neboli Sukot patří mezi "poutnické svátky". Byl spojen se sběrem úrody, nejpravděpodobněji s vinobraním. K svátku patří bydlení ve stanech, které stávaly přímo na vinicích, aby byly chráněné. Tento motiv se prolíná s motivem putování Izraelců na poušti. Tehdy byl lid v neustálém pohybu, který taky symbolizují lehce manipulovatelné stany. Svoboda a sebevnímání jako lidu, který je stále na cestách patří k charakteristice Izraelců. Stan byl také obrazem Hospodinovy ochrany po čas putování. Svátek byl zároveň svátkem Nového roku a ohně u stanů symbolizovaly spalování hříčů a nemocí.

Rozhovor

s Marošem Kláčkem

vedl Ondřej Kolář

Maroš Kláčko

Narozen 21. července 1981 v Bratislavě. Studoval 4 roky na Matematicko-fyzikální fakultě UK v Bratislavě, odbor učitelství matematika a fyzika, poté 1 rok na Evangelické teologické fakultě v Bratislavě a 5 let na ETF UK v Praze.

Pracoval mimo jiné jako asistent na imigračním oddělení právní kanceláře, jako učitel na základní škole a pak střední škole v Nizozemí, jeden rok jako opatrovatel, vedl několik zahraničních projektů, založil několik studentských iniciativ zaměřených na integraci mládeže do společnosti v různých městech v Čechách a byl oceněn Cenou starosty města Neratovice v letech 2007 a 2008 za práci s mládeží.

Co pro tebe bylo v tvém příběhu víry důležitým momentem?

Na můj život měly a mají zásadní vliv mnohé události. V první řadě sametová revoluce a rozdělení republiky. Sám jsem do hloubky nevnímal makro-ekonomické a socio-politické konsekvence. Spíš subtilnější záležitosti, jako krizi autority a rodiny. Dospělí lidé se začali v mých dětských očích chovat jako pubertáči honící se za mocí, penězi a novými možnostmi. Darem i křížem, který si v sobě hluboko nesu, je úplný odstup a podceňování lidské autority v jakékoli podobě a zároveň touha po "skutečné" a "legitimní" autoritě. Snad právě proto jsou mi blízké metafory, které označují Krista za krále, za "autora života", za "tu" autoritu nad smyslem života.

S touto dějinnou událostí souvisí ještě jedna skutečnost, která časem nabrala na váze. Ve vlastním domě jsem se po rozdělení republiky stal cizincem. Můj mateřský jazyk se stal v mém hlavním městě jazykem cizím. Stal jsem se ve vlastním státě hostem, a mohu si tedy směle zpívat "Kde domov můj?". Abych společně s Ježíšem a Masarykem na tu otázku odpověděl, že základem spojení lidí v jednu skupinu není ani společný jazyk a není ani jedna kultura, ale jsou sjednoceni ve společném směřování a úsilí, které vede stejným směrem. Tady je počátek zrození smyslu pro církve jako neviditelného společenství putujících "domů".

Na mou spiritualitu však měla značný vliv moje babička, která ve mně od dětství rozvíjela smysl pro barokní mystiku. Později jsem se rozhodl ministrovat. Důvodem byla nuda po čas bohoslužeb, které byly povinné. V době puberty jsem narážel na nacionalismus a před-druhovatikánskou teologii a praxi slovenské Římskokatolické církve. Můj otec jako praktikující římský katolík mě hodně naučil o protestantizmu, a tak se stalo, že tato nebezpečná kombinace vyústila do skeptického nihilismu s dekadentními rysy ve kterém se zmítala moje mladá nezralá duše. Uklidnění jsem našel v setkání s lidmi z Církve bratrské v Bratislavě. Jednota v rozmanitosti, kulturní angažovanost, intelektuální poctivost a důraz na rodinu a osobní spiritualitu jako ovoce lásky, kterou Bůh v Kristu promluvil k člověku. Darem tohoto setkání mi byla dlouhá strastiplná cesta k sobě samému a rozhodnutí věnovat se studiu teologie v Praze. Tam, v prostředí ČCE, se moje víra kultivovala. Láskou mě probouzel Jan Heller, kterého jsem si zamiloval. Byl jsem šokován Milanem Balabánem a jeho odvážným pojetím seminářů s názvem "Konkrétní a abstraktní, mužské a ženské v Bohu.", které byly hlavně o tom "ženském" v Bohu. Smysl pro poctivost v nás pěstoval Petr Sláma, pro jemnou ironii zase Jindřich Halama, nadšení pro studium Petr Pokorný a Jiří Mrázek a touhu po dokonalém pojmenování věcí Martin Wernisch.

Takže bych řekl, že tím důležitým momentem pro mou víru byl a je dějinný kontext, rodina, kultura a příroda.

Co tě vedlo k tomu, že ses rozhodl pro kazatelskou službu?

To je otázka, která taky souvisí s vírou. Proces kultivace méj víry pokračoval a završoval se paradoxně v zahraničí, v Londýně, ve kterém jsem po studiích také žil. Až tam, v prostředí Anglikánské církve, jsem porozuměl tomu, že nic takového jako "čisté křesťanství", křesťanství samo o sobě, neexistuje. Vždy je totiž vázáno na konkrétní kulturu, ve které nachází svoje konkrétní vyjádření. A já si tam jedno ráno položil otázku: "Co vlastně chceš, Maroši? A kam patříš?". A pak jsem stejnou otázku položil v modlitbě Bohu. Jsem Čechoslovák, Slovák, Čech, emigrant v Anglii, globální občan? Patřím k římským katolíkům, protože jsem se do té církve narodil? Do Církve bratrské, protože mi pomohli znovuobjevit poklady křesťanství? Do ČCE, protože mě vzdělávali a kultivovali? Do Anglikánské církve, protože jsem v ní právě žil a nacházel sjednocení pietistické spirituality s bohatostí symbolického jazyka liturgie? A odpověděl jsem si před Bohem, že moje cesta povede do Čech a že napřáhnu svoji vůli směrem ke kazatelské službě. Že budu malinkatou součástíkou jednoho konkrétního obrazu křesťanství v dějinách a ne jiného. Je to jako v manželství. Rozhodneš se pro jednu ženu a ne pro jinou. Samozřejmě vím, že ne všechno, co člověk v modlitbě vnímá, je rozhovorem s Bohem a že až příliš často se za "Boží hlas" vydávají naše přání.

Proto jsem s nástupem na vikariát počkal 2 roky. Sám sebe jsem testoval, jestli je moje vůle dost pevná. Tento čas jsem dělal jednotlivé malinkaté systematické kroky jedním směrem, směrem do Čech a do ČCE a skutečně jsem pak nastoupil a ukončil vikariát v Jindřichově Hradci. Takže to moje rozhodnutí bylo formováno několika zdroji. Emocionálně v rozhodnutí studovat teologii, intuitivně v mé spiritualitě, racionálně ve zhodnocení mého života a pragmaticky v hledání konkrétní formy žití a zapojení ve společnosti.

Jakou zkušenost si odnášíš z vikariátu?

Úžasnou. Farář David Balcar a sbor v Jindřichově Hradci jsou pro vikáře ideálním prostředím. Hlavně, když je bez rodiny. Bydlení je katastrofální a není náhoda, že v něm farář Jirka Palán, který tam absolvoval vikariát taky, složil své nejdepresivnější básně. Často se stávalo, že jediným zdrojem tepla po čas zimy byla horká vana, takže se stala mojí pracovním koupel neoblíbují a teď jsem musel téměř každý den sedět ve vodě. Někdy jsem se musel hlasitě smát sám nad sebou, jak tak sedím v studené koupelně a horké vodě obklopen knihami a Biblií a snažím se, aby ani jedna nenavlhla. Z toho důvodu jsem často přespával u farníků a ještě častěji na faře v pracovním na zemi. Každopádně bych to neměnil. Tolik pracovních zkušeností moc jiných sborů nenabízí.

Na co se těšíš ve službě na Smíchově?

V první radě se těším na spolupráci se staršovstvem. Naše církev je zřízením presbyterně-synodním, ale ne všude je konkrétní sbor skutečně veden presbytery. Tady to tak je. Dále se těším na lidi a mám naději, že si budeme navzájem nápomocní na našich cestách víry.

SPZ ...

Oči všech se upírají s důvěrou k Tobě, Dane

Rádi bychom rozšířili naši činnost o častější drobné příspěvky při běžných bohoslužbách (podpora nácivku nových společných písní, zpěv při vysluhování VP a podobně). Pokračovat budeme i v podpoře dětí při rodinných bohoslužbách a vánoční hře. Hlavními cíli naší práce zůstávají sváteční hudební nešpory. Chtěl bych poděkovat všem, kteří naše úsilí podporují, a současně pozvat všechny, kdo si ještě nevyzkoušeli, jaké to je jít ke štědrovečernímu stolu z kostela po vyslechnutí pastorely nebo zahájit Velikonoce zamyšlením při pašijové hudbě. Pocit, neřkuli vědomí, že jsme vás potěšili, je naší největší odměnou za vykonanou práci.

Jsme společenství velice pestré. Od ryzích amatérů přes amatéry s hudebním vzděláním až po profesionální zpěváky, kteří se nezúčastňují všech pravidelných zkoušek, ale které už můžeme považovat za své přátele, a tedy i přátele smíchovského sboru. Stejně pestré je i složení z hlediska vztahu k církvi a víře – od členů staršovstva přes hosty z jiných evangelických sborů až po ty, kteří nemají (kromě SPZ!) s církví nic společného. A přiznám se, že i to se mi na našem spolku líbí. Pravda, všichni jsme tu hlavně proto, že nás to zkrátka baví, je to hezký koníček. Současně nás ale těší, že je využitelný v pravém slova smyslu bohu libým způsobem. Slova často matou. Mluvit o víře není snadné, pro někoho je to přímo nepřijemné. Současně víra a život ve víře obsahují mnoho citového, co se slovy těžko vyjadřuje, ale lze se tomu přiblížit v hudbě. Takže pokud se někdo jaksi mimoděk, jen díky svému koníčku, díky hudbě, letmo „dotkne věčnosti“ (jak říká náš nový pan farář), je to další způsob, jakým může být naše snažení užitečné.

Jsme společenství otevřené. Chcete-li si to sami vyzkoušet nebo víte o někom, komu by s námi mohlo být dobře – jste vítáni. Množství času, které espézetce členové věnují, je různé, takže čím víc nás bude, tím větší je naděje na smysluplné fungování. Těšíme se na vás, ať už jako na naše nové členy, nebo jako na posluchače.

d.m.

DALŠÍM ZDROJEM FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ PRO ŽIVOT SBORU A PLNĚNÍ JEHO FUNKCÍ JSOU SBÍRKY A DARY.

SBÍRKA

Jsou dva základní druhy sbírek - sborová ("košíčková", nebo archová) a sbírka celocírkevní.

Prostředky získané z běžné – "košíčkové" sborové sbírky slouží pro pokrytí potřeb sboru na drobné provozní výdaje (např. občerstvení po bohoslužbách, kancelářské potřeby ap.). Košíčková sbírka je anonymní, a proto ji nelze je vykázat pro FÚ jako odpočitatelnou položku z daní.

Dalším typem je sbírka archová. Ta může být jak sborová, tak celocírkevní.

Celocírkevní sbírka slouží k získání většího obnosu financí, které jsou pak věnovány na jeden vyhlášený účel. Příkladem celocírkevní sbírky je tradiční sbírka na Jeronymovu jednotu, Evangelickou akademii nebo na bohoslovce. Pro sbor vybíráme např. na naši křesťanskou službu.

Archová sbírka již není anonymní, ale konkrétní a jako taková je potom vykazatelná jako odpočitatelná položka z daní. Aby i tzv. "košíčková" sbírka mohla být částečně konkrétní a vykazatelná jako odčitatelná položka, staršovstvo našeho sboru v roce 2010 rozhodlo, že každý člen sboru, který o to projeví zájem, si koupí dopředu "kupony" na sbírku, jejichž celková roční hodnota se potom stává odpočitatelnou položkou.

DAR

Další možností člena sboru jak projevit svoji vděčnost, ochotu je dar. Každý (člen i nečlen našeho sboru) může darovat sboru dar. Tento dar je konkrétní, vázán na konkrétního člena a je tudíž i vykazatelný jako odpočitatelná položka. Zrovna tak jak sbor dává dar konkrétním členům, může člen dát konkrétní dar. Dar může mít libovolný účel.

Dar i účelové sbírky je možné hradit hotově přímo do pokladny sboru nebo převodem na bankovní účet sboru. Při hotovostní úhradě pokladník vydá potvrzení o daru. Každý dar je sborovou účetní zapsán do účetnictví jako dar jednotlivého člena (do odpočitatelných položek).

Závěrem je třeba říci, že prostor jak projevit vděčnost, je velký. Je však třeba si uvědomit, a to byl smysl těchto pojednání, že účely a poslání jednotlivých možností salár - sbírka - dar jsou rozdílné. Každá z těchto forem je konec konců vyjádřena penězi, ale každá má svá specifika.

Doufám, že toto pojednání pomohlo členům našeho sboru ujasnit si jednotlivé formy a podle toho také směřovat svoji ochotu.

Jan Hlaváček

Vzpomínka na bratra faráře Jaroslava Voříška

Bratr farář Jaroslav Voříšek zemřel 20. června 2014 a rozloučili jsme se s ním v obřadní síni motolského krematoria 2. července, pobožnosti pražského seniora Romana Mazura. Bratra faráře jsme viděli i tu poslední neděli u nás v kostele, ten týden vykonal ještě jednu „pastorační“ návštěvu a s dvěma bývalými členkami staršovstva strávil v rozhovoru místo původně zamýšlené „chvilky“ téměř dvě hodiny.

S bratrem farářem jsme byli stejná generace, a ačkoli jsem se s ním poznaná až jako s naším novým farářem v roce 1979, domluvili jsme se na mnohých společných známých z našich „sdruženeckých“ let. Ve sboru jsme také věděli o jeho předchozím působení z mnoha vyprávění a vzpomínek. Představil se nám jako pravý žižkovský

kluk, trochu uličník, ale už tenkrát se smyslem pro to, co je správné a co není. Ve svém sboru Žižkov I se začal objevovat víc teprve při předkonfirmačním cvičení, tam pak opravdu zakotvil – ve sboru i v Církvi československé evangelické, o níž vyznával, že ji má jako svou církev rád. Vzpomínal ovšem na svého duchovního pastýře a učitele ze Žižkova, faráře Dr. Jaroslava Stolaře, i na toho, od koho později převzal i mnoho praktických rad a vzorů, strašnického faráře Lubomíra Balcara. Ke studiu teologie se rozhodl až při zaměstnání v dělnickém prostředí a překvapil tím mnohé. Teologie se mu stala, jak sám říkal, koníčkem a nepřestával se v ní dál vzdělávat a bádát obklopen mnoha knihami.

Jako kazatel nastoupil nejprve ve sboru v Praze-Uhříněvsi, kde působil 12 let. Také o tomto údobí života jsme se dovídali z jeho vyprávění. Mohli jsme si je připomenout ve sborníku k 90. výročí otevření kostela v Uhříněvsi - br. Voříšek přispěl do sborníku pěknou kapitolou vzpomínek na svou činnost v tomto sboru. Na slavnostním shromáždění v Uhříněvsi 25. května byl i s rodinou vřele přivítán. V době působení br. Voříška v Uhříněvsi započala přestavba kostela s budováním bytu pro faráře. On sám totiž do svého sboru dojížděl ze Strašnic, ale s celou rodinou se přestěhoval ne do nového farářského bytu v Uhříněvsi, ale do sboru na Smíchově, kde byl mezitím zvolen farářem. Opravdový domov si vytvořil právě zde na Smíchově.

Nastoupil u nás v roce 1979 a oslovil nás především srozumitelným výkladem biblického textu i vysvětlením nesnadných míst v bibli (zázraků ap.) Jeho kázání byla pečlivým zpracováním příslušného oddílu a přenesením jeho poselství do současné doby. Často jsme slyšeli rozbor a výklad textu na biblické hodině a pak v neděli ve formě kázání. Připravil i postup výkladu pro děti v nedělní škole. Ve staršovstvu rozdělil úlohy a ve sboru se scházela mládež, střední generace a celá léta početně ustálená skupina účastníků biblických hodin. Konala se sborová odpoledne nebo večery s hosty, často našimi významnými teology i hosty z ekumeny. Konfirmandů už nikdy nebyl takový počet jako v mé době, ale často se setkávám buď s přímým nebo zprostředkovaným vyjádřením mladých lidí o tom, že od br. faráře Voříška přijali dobré základy.

Bratr Voříšek oslovil mnohé i na stránkách smíchovského zpravodaje Alfa*Omega, jehož redakci převzal od br. Ing. Jana Rybáře st. Se synem Davidem založili internetové stránky našeho sboru, tam vycházely aktuality, zajímavosti, zprávy o životě sboru, kázání i sondy do historie sboru. Byl v kontaktu i s některými dřívějšími členy sboru nebo jejich příbuznými, v roce 2000 přivítal na půdě sboru i dceru Dr. Milady Horákové.

Nakonec je třeba zmínit se i o jeho vztahu k praktickým záležitostem. O sborovou budovu se staral jako dobrý hospodář, všechny opravy i údržba byly prováděny průběžně, větší opravy několik let dopředu plánovány a prostředky na ně shromažďovány. V souvislosti se stavbou tunelu Mrázovka byly provedeny úpravy interiéru a obnova fasáda budovy.

Bratr farář Voříšek ukončil práci kazatele v roce 2006 a dále jsme se s ním setkávali při bohoslužbách, i když navštěvoval v neděli i jiné sbory a mohl se tak setkávat i s kolegy-teology. Ze své bohaté knihovny věnoval některé odborné i cizojazyčné knihy mladým kolegům, rád s nimi pohovořil o teologii i o všeobecných a veřejných věcech.

Bratr Jaroslav Voříšek byl výraznou osobností s pevnými názory, systematický, pečlivý, důsledný. Věřím, že v průběhu času jej v mnohém ještě lépe doceníme.

Ž.V. 14.9.2014

Vzpomínka na Jaroslava Voříška z pera Pavla Rejchrtu byla uveřejněna v ET Kostnické jiskry č. 23/24 a k dispozici máme text kázání seniora R. Mazura z pohřbu bratra faráře Voříška.